

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 7/2025-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], t. č. v [REDACTED], zastúpeného Józsa a partneri, s. r. o., Sládkovičova 7, Nitra, proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5To/10/2024 a jeho uzneseniu z 29. októbra 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 2. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5To/10/2024 a jeho uznesením z 29. októbra 2024. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a prikázať najvyššiemu súdu prepustiť ho z väzby na slobodu. Zároveň požaduje priznať mu primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 3T/8/2023 z 20 júna 2024 uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 a ods. 2 písm. e) Trestného zákona a poukazom na § 140 písm. b) Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody na doživotie so zaradením na jeho výkon do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Zároveň mu bol uložený trest prepadnutia v rozsudku konkretizovanej veci a povinnosť nahradiť poškodeným nemajetkovú ujmu. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal odvolanie, na základe ktorého vo veci koná

najvyšší súd, ktorému táto trestná vec napadla 14. augusta 2024 a je vedená pod sp. zn. 5To/10/2024.

3. Podaním doručeným najvyššiemu súdu 16. októbra 2024 sťažovateľ požiadal o prepustenie z väzby na slobodu. Svoju žiadosť odôvodnil tým, že v jeho trestnej veci na prvom stupni rozhodovala objektívne zaujatá sudkyňa Špecializovaného trestného súdu Mgr. Pamela Záleská.

4. Napadnutým uznesením sp. zn. 5To/10/2024 z 29. októbra 2024 najvyšší súd žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol a zamietol aj jeho žiadosti o nahradenie väzby písomným sľubom podľa § 80 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného poriadku a dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku. Zároveň najvyšší súd podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku zmenil dôvody väzby a rozhodol, že u sťažovateľa pretrváva len dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Porušenie označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru sťažovateľ nachádza v tom, že v jeho trestnej veci na súde prvého stupňa rozhodoval senát v nezákonnom zložení, pretože senátu „*predsedala*“ sudkyňa, ktorá s ním bola v blízkom priateľskom vzťahu a sama nevzniesla námietku zaujatosti. Touto otázkou sa podľa presvedčenia sťažovateľa mal zaoberať aj najvyšší súd, avšak ten ju len stroho odmietol, že už o nej bolo rozhodované. Rozhodnuté však bolo len o námietke sťažovateľa, a nie o povinnosti konajúcej sudkyne (predsedníčky senátu), že sa mala vylúčiť pre zaujatosť, ako jej to vyplýva zo zákona.

6. Najvyšší súd sa teda s touto argumentáciou sťažovateľa v napadnutom uznesení nezaoberal, pretože to vyhodnotil ako opakovanú námietku zaujatosti, o ktorej však nekonal, pretože nebola vznesená bezodkladne.

7. Sťažovateľ ale trvá na názore, že v zmysle zákona sa mala vylúčiť samotná konajúca predsedníčka senátu bez ohľadu na to, či na skutočnosti zakladajúce podozrenie o zaujatosti poukázal on sám. To, že sudkyňa Mgr. Pamela Záleská nekonala podľa zákona, znamená nielen porušenie princípov zákonnosti v súdnom konaní, ale je v samej podstate aj na ujmu celkovej spravodlivosti konania v zmysle kritérií a požiadaviek vyplývajúcich z čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Senát Špecializovaného trestného súdu, ktorého súčasťou bola aj predsedníčka, ktorá sa mala podľa zákona vylúčiť, tak nevyhovoval kritériám a požiadavkám zákonného súdu a neposkytoval žiadne záruky nezávislosti a nestrannosti.

9. Sťažovateľ uzavrel, že vzhľadom na uvedené bolo konanie Špecializovaného trestného súdu v celom rozsahu nezákonné, a teda na základe takéhoto nezákonného konania nemohlo dôjsť k zákonným rozhodnutiam, z čoho vyplýva, že sú porušené práva sťažovateľa a väzba, ako aj celé konanie pred prvostupňovým súdom sú nezákonné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5To/10/2024 a jeho uznesením z 29. októbra 2024, ku ktorému malo dôjsť tým, že najvyšší súd v konaní o osobnej slobode sťažovateľa akceptoval a nevysporiadal sa so skutočnosťou, že na súde prvého stupňa vo veci konala o rozhodovala zaujatá sudkyňa, ktorá mala povinnosť sama svoju zaujatosť oznámiť.

11. V prvom rade ústavný súd považuje za potrebné upozorniť, že napadnutým rozhodnutím je uznesenie najvyššieho súdu o osobnej slobode sťažovateľa vydaným v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Uvedená skutočnosť determinuje jednak aplikovateľnosť sťažovateľom označených základných práv (ktoré považuje za porušené) na jeho vec a jednak limity (rozsah) do úvahy prichádzajúceho možného ústavnoprávneho prieskumu napadnutého rozhodnutia.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

12. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v konaní o väzbe, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 113/05, II. ÚS 151/09, II. ÚS 311/2013, IV. ÚS 444/2013, IV. ÚS 444/2013), že čl. 46 ods. 1 ústavy je všeobecným ustanovením, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľný čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktorý je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality, a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecný čl. 46 ods. 1 ústavy.

13. Obdobne vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd pripomína, že označené ustanovenie je z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľné v zásade len na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o vine a treste, t. j. trestnom obvinení) a nevzťahuje sa v plnom rozsahu na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska väčšiny procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Tento právny názor vychádza z rešpektovania rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), v zmysle ktorej sa osobná sloboda chráni v zásade prostredníctvom čl. 5 dohovoru, a to najmä pokiaľ ide o zákonnosť väzby vrátane otázky, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom (čl. 5 ods. 1 dohovoru), pritom súčasťou záruk vyvoditeľných z čl. 5 dohovoru je aj ochrana práva jednotlivca na primeranú dĺžku väzby v zmysle požiadavky,

aby väzba nebola predlžovaná nad primeranú lehotu a aby nedochádzalo v postupe príslušných orgánov počas trvania väzby k zbytočným priet'ahom (čl. 5 ods. 3 dohovoru), ako aj ochrana práva jednotlivca domáhať sa periodického prieskumu zákonnosti väzby a žiadať o prepustenie na slobodu, o ktorom musí byť rozhodnuté urýchlene [(čl. 5 ods. 4 dohovoru); k uvedenému pozri napr. Khudoyorov v. Rusko, č. 6847/02, rozsudok ESLP z 8. 11. 2005, body 124 – 125, 172 – 174 a 193; Öcalan v. Turecko, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory ESLP z 12. 5. 2005, body 83 – 84 a 103; Khudobin v. Rusko, č. 59696/00, rozsudok ESLP z 26. 10. 2006, body 103 a 115]. Uvedené síce nevylučuje, aby v odôvodnených prípadoch bolo možné aplikovať aj také procesné garancie, ktoré svojou povahou sú podradené pod čl. 6 dohovoru, ich využitie však prichádza do úvahy iba primerane (*mutatis mutandis*) s prihliadnutím na osobitosti konania o pozbavení osobnej slobody (Trepashkin proti Rusku, č. 2, rozsudok, 16. 12. 2010, č. 14248/05, § 148). O takéto okolnosti však v prejednávanej veci podľa názoru ústavného súdu nejde.

14. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

15. Ústavný súd, súc viazaný návrhom na rozhodnutie [§ 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], v tomto prípade konštatuje, že sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5To/10/2024 a jeho uznesením z 29. októbra 2024 v súvislostiach rozhodovania o pokračovaní jeho väzby, na ktoré sa ním označené články ústavy a dohovoru vecne nevzťahujú. Keďže neexistuje žiadna vecná súvislosť medzi napadnutým postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavná sťažnosť sťažovateľa je v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd z tohto dôvodu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru:

16. Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy,

ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

17. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje s právami vyplývajúcimi z čl. 5 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08).

18. Z ústavy a rovnako aj z dohovoru vyplýva, že každé obmedzenie osobnej slobody väzbou môže nastať len z dôvodov ustanovených zákonom. Preto právna úprava obsiahnutá v Trestnom poriadku je integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 315/06). Pri rozhodovaní o väzbe musia byť súčasne splnené formálne predpoklady väzby (uznesenie o vznesení obvinenia) a materiálne predpoklady väzby, keď musia existovať skutočnosti osvedčujúce kvalifikované podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a spáchal ho obvinený; zároveň musí existovať niektorý z väzobných dôvodov podľa § 71 Trestného poriadku (III. ÚS 417/2011). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Ústavne konformné uplatnenie zabezpečovacieho inštitútu väzby je zároveň determinované aj existenciou konkrétnych skutočností, ktoré svojou podstatou musia dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie tohto zabezpečovacieho inštitútu. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (napr. I. ÚS 31/2010, II. ÚS 349/2013). Zároveň je potrebné dodať, že nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia o väzbe, ktoré neposkytuje odpovede na všetky relevantné otázky, resp. námietky formulované zo strany väzobne stíhanej osoby, sa v prípade väzby automaticky pretavuje do porušenia práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy (III. ÚS 33/2021).

19. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia zistil, že najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí riadne a dostatočne zaoberal splnením tak formálnych, ako aj materiálnych podmienok väzby sťažovateľa. Najmä na základe v napadnutom rozhodnutí zreteľne uvedených konkrétnych skutočností konštatoval existenciu kvalifikovaného podozrenia, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a že sa ho mal dopustiť sťažovateľ. Rovnako záver o danosti väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku presvedčivo odôvodnil a vyjadril sa aj k možnosti nahradenia väzby. Ústavný súd na tomto mieste nepovažoval za potrebné podrobnejšie rekapitulovať odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, a to jednak z dôvodu, že jeho obsah je sťažovateľovi dôkladne známy a jednak z dôvodu, že sťažovateľ z hľadiska splnenia spomínaných ústavných požiadaviek napadnutému rozhodnutiu nič nevytyka. V ústavnej sťažnosti explicitne nenamieta, že by napriek záverom rozhodnutia najvyššieho súdu neboli splnené formálne či materiálne podmienky jeho väzby. Nijako relevantne nespochybnil existenciu dôvodného podozrenia zo spáchania stíhaného skutku jeho osobou, netvrdí, že sa skutok nestal alebo že by nemal znaky trestného činu. Zjavne nenamieta ani danosť dôvodu

väzby, pre ktorý sa v nej nachádza, a napokon ani odôvodnenie nenahradenia jeho väzby miernejšími prostriedkami. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd nepovažoval za potrebné napadnuté rozhodnutie v tomto smere zvlášť skúmať a v konečnom dôsledku ani osobitne hodnotiť to, ako sa s existenciou podmienok a dôvodov väzby najvyšší súd vysporiadal, resp. ako o nich rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil, keďže základný predpoklad na takýto ústavný prieskum, ktorým je atakovanie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu zo strany sťažovateľa, v tomto zmysle absentuje. Sťažovateľ teda nenamietal samotné posúdenie okolností ďalšieho trvania dôvodov väzby.

20. Jedinú námietku sťažovateľa proti napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu predstavuje jeho tvrdenie, že na súde prvého stupňa v jeho trestnej veci konala a rozhodla sudkyňa, ktorá bola zaujatá a túto skutočnosť napriek zákonnej povinnosti sama neoznámila, s čím sa najvyšší súd nevysporiadal. Z formulácie sťažnostnej námietky je tak zrejmé, že sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom prevažne namietal nedostatky procesného postupu Špecializovaného trestného súdu vo veci samej, a zrejme v rámci toho aj pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa (čo sa však v ústavnej sťažnosti stráca), osobitne v otázke zákonného sudcu, a jedinou polemikou sťažovateľa vo vzťahu k ostatnému rozhodovaniu najvyšším súdom o jeho väzbe tak ostala skutočnosť, že najvyšší súd sa v konaní o osobnej slobode nezaoberal tým faktom, že sudkyňa súdu prvého stupňa neoznámila svoju zaujatosť.

21. Ústavný súd k tomu uvádza, že v konkrétnych okolnostiach danej veci, keď je namietaným „prvostupňové“ (či skôr „jednostupňové“) rozhodnutie odvolacieho súdu o osobnej slobode, nebolo konanie a rozhodnutie o väzbe *a priori* vhodným priestorom na vysporiadanie sa s námietkami týkajúcimi sa prípadnej nesprávneho predchádzajúceho postupu sudcu konajúceho vo veci samej na prvom stupni spočívajúceho v neoznámení jeho zaujatosti. Odvolací súd v tomto prípade nekonal ako súd druhého stupňa o riadnom opravnom prostriedku proti väzobnému rozhodnutiu prípadne „zaujatého“ sudcu prvostupňového súdu, ale konal a rozhodoval o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Pri rozhodovaní o väzbe sa predpokladá dôraz primárne na okolnosti súvisiace s jej dôvodnosťou a zákonnosťou. Sťažovateľ do rozhodovania o väzbe vnáša okolnosti, ktoré takýto súvis už nemajú, resp. nespádajú primárne do predmetu takéhoto konania ako takého.

22. Najvyšší súd sa však v každom prípade dostatočne vyjadril aj k takýmto, s väzbou nie celkom súvisiacim argumentom sťažovateľa. Uviedol, že po obsahovej stránke išlo v podstate o opakovanie už sťažovateľom podanej námietky zaujatosti proti predsedníčke senátu Špecializovaného trestného súdu Mgr. Pamele Záleskej, ktorú vzniesol na hlavnom pojednávaní konanom 6. novembra 2023 a o ktorej nebolo konajúcim senátom v zmysle § 32 ods. 6 Trestného poriadku konané, pretože táto nebola vznesená bezodkladne. Pokiaľ sťažovateľ v odvolaní rozšíril svoju argumentáciu aj o tvrdenie o zaujatosti sudkyne Mgr. Pamelu Záleskej pre jej pomer k samotnému sťažovateľovi z dôvodu, že sa pred podaním obžaloby nielenže poznali, ale aj stretávali, najvyšší súd uviedol, že všetky tieto tvrdenia museli byť sťažovateľovi známe už v čase, keď zistil, že zákonnou sudkyňou v tejto trestnej veci je aj sudkyňa Mgr. Pamela Záleská, pričom túto námietku taktiež nevzniesol bezodkladne tak, ako to explicitne predpokladá § 31 ods. 4 prvá veta Trestného poriadku, ba ju nevzniesol ani neskôr, a to na hlavnom pojednávaní konanom 6. novembra 2023. Najvyšší súd tak dospel k záveru, že § 32 ods. 6 Trestného poriadku bol aplikovaný správne.

23. Argumentácia sťažovateľa vyúsťujúca do jeho presvedčenia o porušení základného práva na osobnú slobodu tým, že si menovaná sudkyňa Špecializovaného trestného súdu nespĺnila zákonnú povinnosť oznámiť svoju zaujatosť, je podľa názoru ústavného súdu z hľadiska materiálnej ochrany základných práv sťažovateľa nepresvedčivá, preto ak najvyšší súd na námietku v tomto zmysle nereagoval podľa predstáv sťažovateľa, nemohlo tým dôjsť k neprípustnému zásahu do jeho základných práv. Je bez akýchkoľvek pochybností, že „pánom situácie“ bol od počiatku jednoznačne sťažovateľ, ktorý mal k dispozícii procesné právne prostriedky priznané mu Trestným poriadkom, ktorými mohol docieľiť ním sledovaný stav (aby v jeho trestnej veci rozhodovali nezávislí a nezaujatí sudcovia) a tým aj ochranu svojich základných práv a slobôd a to práve vo forme námietky zaujatosti, ktorú (ktoré) ale v záujme úspešnosti neuplatnil spôsobom predpokladaným príslušnou právnou úpravou, na čo v konečnom dôsledku sťažovateľa upozornil najvyšší súd v napadnutom väzobnom rozhodnutí. Príležitosť uplatniť námietku zaujatosti obžalovaným sťažovateľom z jemu známych dôvodov proti konajúcej sudkyňi v takom prípade eliminuje zásah do jeho základných práv prípadným nespĺnením si povinnosti sudcu oznámiť svoju zaujatosť.

24. Vo všeobecnosti sťažovateľom predstretú konštrukciu nemožno akceptovať aj z dôvodu jej nesúlady so zmyslom a účelom zákonnej požiadavky vznesenia námietky bez meškania (§ 31 ods. 4 Trestného poriadku). Takýmto postupom by sa vytvoril reálny priestor na špekulatívne vyčkávanie obžalovaných s podaním námietky zaujatosti proti sudcovi na ukončenie trestného konania, a to v závislosti od „priaznivosti“ jeho výsledku pre obžalovaného, keď v krajnom prípade by napriek objektívnej skoršej vedomosti dôvodov na vylúčenie konajúceho sudcu bolo cestou pre zvrátenie negatívneho výsledku konania práve namietané nespĺnenie povinnosti sudcu svoju zaujatosť namietat'. Uvedené rozhodne nie je želaným stavom.

25. Ústavný súd rozumie snahe sťažovateľa využiť z jeho pohľadu procesné pochybenia v postupe konajúcich súdov vo svoj prospech, nie je však jeho úlohou takúto argumentáciu sám posudzovať z hľadiska dodržania zákonných ustanovení. Navyše, za situácie, keď sa väčšina argumentov týka konania vo veci samej, ktoré vzhľadom na podané odvolanie sťažovateľa naďalej prebieha. Podľa ústavného súdu je podstatným, že k najpodstatnejším okolnostiam, ktoré vstupovali do rozhodnutia najvyššieho súdu o väzbe, teda k materiálным, ako aj formálnym dôvodom väzby, najvyšší súd zaujal dostatočne odôvodnené a zrozumiteľné stanovisko.

26. Ústavný súd vzhľadom na argumenty sťažovateľa nie je presvedčený, že napadnuté rozhodnutie je zjavne neodôvodnené. Najvyšší súd podľa zistenia ústavného súdu všetky námietky sťažovateľa verným spôsobom zachytil do napadnutého rozhodnutia. Primerane posúdil ich význam za dodržania hľadísk, ktoré mu rozhodovanie vo vtedajšej fáze konania umožňovalo. Sťažovateľ v tomto ohľade len uvádza, k čomu sa najvyšší súd nevyjadril. Ústavný súd tak zároveň stavia do pozície ďalšej prieskumnej inštancie. Nebolo úlohou najvyššieho súdu podrobne vyvracať všetky argumenty sťažovateľa.

27. Ústavný súd sa nestotožňuje s nazeraním sťažovateľa, podľa ktorého nevysporiadanie sa s jeho námietkou najvyšším súdom podľa jeho predstavy malo spôsobiť ústavnú neudržateľnosť väzby ako celku alebo zánik väzobného dôvodu.

28. Neexistuje preto ústavne relevantný dôvod na to, aby ústavný súd svojím rozhodnutím do napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu alebo postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal,

zasiahol, pretože nesignalizujú takú príčinnú súvislosť s namietaným porušením označených práv na osobnú slobodu, resp. práv na slobodu a bezpečnosť, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladala dôvod na vyslovenie ich porušenia. Na základe toho ústavný súd považoval ústavnú sťažnosť v tejto časti za zjavne neopodstatnenú, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

29. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu